

SDÍLENÁ E-KOLA V RURÁLNÍCH OBLASTECH

projekt MARA

KLÍČOVÁ SLOVA:

udržitelná mobilita, sdílená mobilita, e-kola, rurální oblasti, mobilní aplikace

POPIS OPATŘENÍ:

Projekt MARA se věnoval udržitelné dopravě a turistickému ruchu v okrajových oblastech zemí kolem Baltského moře a účastnilo se ho 12 partnerů z 9 zemí. Zároveň byl také pilotován integrovaný systém pro elektrokola a sdílení kol v rurální oblasti pro zvýšení mobility v norském údolí Setesdal.

Jedná se o údolí na jihu Norska s délkou 210 km s malebnou a divokou přírodou tvořenou řekou Otrou. Navzdory blízkosti mořského pobřeží a větších uzlů, jako jsou města Arendal a Kristiansand, region čelí výzvám s vylidňováním a demografickými změnami. Cestovní ruch má rostoucí potenciál, především pak jeho kulturní a přírodní typ. Problémem toho území je, že jsou obyvatelé i turisté závislí na používání individuální automobilové dopravy. Systém silničních komunikací je zde méně kvalitní a současná mobilita v destinaci nepodporuje její udržitelný rozvoj, proto byla vytvořena nabídka automatizovaného bikesharingu.

Pro údolí Setesdal se také hledají možnosti pro car-sharing, který by nabídku doplnil.

Projekt sdílených kol v údolí Setesdal si klade za cíl podporu těchto prioritních cílů:

- Sociální: umožnění jiné formy mobility pro obyvatele a turisty, než je IAD
- Ekologický: využívání environmentálně šetrnější dopravy
- Zlepšení zdraví a kondice díky používání elektrokol
- Nové nabídky služby pro ostatní poskytovatele nebo zprostředkovatele cestovního ruchu

O elektrokole SETESDAL

Politickou ambicí je přimět více lidí, aby jezdili na kole, místo aby řídili auto, vést ke zdravějšímu životnímu stylu a poskytovat návštěvníkům a stálým obyvatelům novou nabídku dopravy. Norská společnost ShareBike dodala systém a mobilní aplikaci a údržba je podporována z lokálních zdrojů.

Takto funguje elektrokolo Setesdal

Registrovat

Stáhněte si aplikaci ShareBike. Vyplňte informace o uživateli. Vyberte E-bike Setesdal a vyberte si cenový model, který vám vyhovuje. Nezapomeňte zadat bankovní kartu. Pokud si chcete půjčit více kol, musí se zaregistrovat všichni uživatelé.

OTEVŘENO

Odemkněte kolo, které chcete. Přečtěte si QR kód na kole nebo zadejte 10místné číslo, pokud kamera kód nezaregistruje. Aplikace vám pomůže najít kolo.

Jezdit

Užijte si jízdu, vezměte kolo, kam chcete. Není třeba mít strach z dosahu; baterie vydrží hodně dlouho. Po cestě můžete kolo zamknout, ale půjčovna skončí až po návratu na stanici.

Zámek

Vraťte kolo na jednu ze stanic, kterou najdete v aplikaci. GPS musí být v telefonu zapnuté. Posuňte západku na zámku, abyste se ujistili, že je uzamčen, a ukončete pronájem v aplikaci.

Schéma půjčování elektrol v Setesdal bylo vytvořeno na základě spolupráce mezi několika obcemi a za celý projekt odpovídá politická rada spolupracujících obcí údolí Setesdal.

Půjčování kol je rozdělené do dvou kategorií:

A. **předplatné – pouze pro rezidenty**

První čtyři hodiny bezplatného pronájmu. Poté se účtuje v přepočtu 60 CZK (30 NOK) za každou započatou hodinu. Maximální denní cena za pronájem je v přepočtu 300 CZK (150 NOK). Na každé zapůjčení je rezervována záloha 400 CZK (200 NOK), která se po vrácení kola vyplatí zpět klientovi.

B. **hodinový pronájem – pro návštěvníky a turisty**

Ideální pro krátké výlety. Za započatou hodinu se účtuje 140 CZK (70 NOK). Maximální denní cena za pronájem je 800 CZK (400 NOK). Na každé zapůjčení je rezervována záloha 400 CZK (200 NOK), která se po vrácení kola vrací.

Všechna kola jsou vybavena GPS sledováním.

Systém pomocí GPS zjistí, zda je kolo v dané stanici zaparkováno. Kola lze vyzvednout a vrátit pouze v určených stanicích, pokud je ale potřeba dočasně zaparkovat (zastavit), je možné to udělat „kdekoliv“. Každá stanice je dostatečně označena a určuje, kde se stojan na kola nachází. Kolo je potřeba zaparkovat promyšleně a bezpečně, aby nedošlo k jeho poškození.

V rámci projektu MARA došlo také například k identifikaci synergií mezi dopravní poptávkou turistů a občanů a návrhem nejlepších inovativních řešení mobility v okrese Hajnowka (Polsko). Podobná identifikace problémů mobility v rámci projektu MARA vznikla i v oblasti Vidzeme v Lotyšsku, kde byla obdobně navržena možnost systému veřejných e-kol. Navíc zde byla zaznamenána potřeba tzv. „občanského autobusu“, tedy místně iniciované dopravní služby, která by byla přizpůsobená co nejvíce specifickým potřebám místních obyvatel, které stávající nabídka veřejné dopravy nemůže uspokojit. Výsledkem také bylo vypracování plánu mobility pro město Smiltene. Dokument je v současnosti prvním plánovacím dokumentem mobility v Lotyšsku, který pokrývá celé území obce. Cílem Plánu mobility bylo připravit strategický plánovací dokument pro rozšířenou obec Smiltene, která se nyní skládá ze tří menších obcí. Dokument bude sloužit jako vodítko pro rozvoj služeb mobility a související infrastruktury tak, aby byly uspokojeny potřeby mobility občanů a podniků jak ve městě Smiltene, tak ve venkovských oblastech obce, a tím došlo ke zlepšení kvality života obyvatel.

ZDROJE A DALŠÍ DOPORUČENÁ LITERATURA:

MARA:

<https://www.mara-mobility.eu>

<https://www.mara-mobility.eu/regions/cases/14-cases/51-integrated-system-for-the-use-of-e-bikes-by-inhabitants-and-tourists-car-sharing-to-increase-mobility-in-setesdal>

<https://eng.setesdal.bike>

HAJNOWKA (Polsko):

Szymańska, E.; Panfiluk, E.; Kiryluk, H. (2021): Innovative Solutions for the Development of Sustainable Transport and Improvement of the Tourist Accessibility of Peripheral Areas: The Case of the Białowieża Forest Region. *Sustainability* 2021, 13, 2381. <https://doi.org/10.3390/su13042381>. Dostupné z: <https://www.ewt.gov.pl/media/103692/sustainability.pdf>.

<https://www.mara-mobility.eu/regions/cases/14-cases/33-car-sharing-and-electric-bike-sharing-between-strategic-points-in-hajnowka-county>

VIDZEME (Lotyšsko):

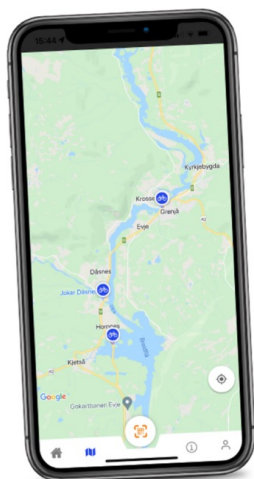
<https://journeys.mara-mobility.eu/vidzeme/>

Podoba elektrokola, které si lze půjčit v rurální oblasti údolí Setesdal

Find a bike near you

Download the app, register, enter a payment card and you are ready!

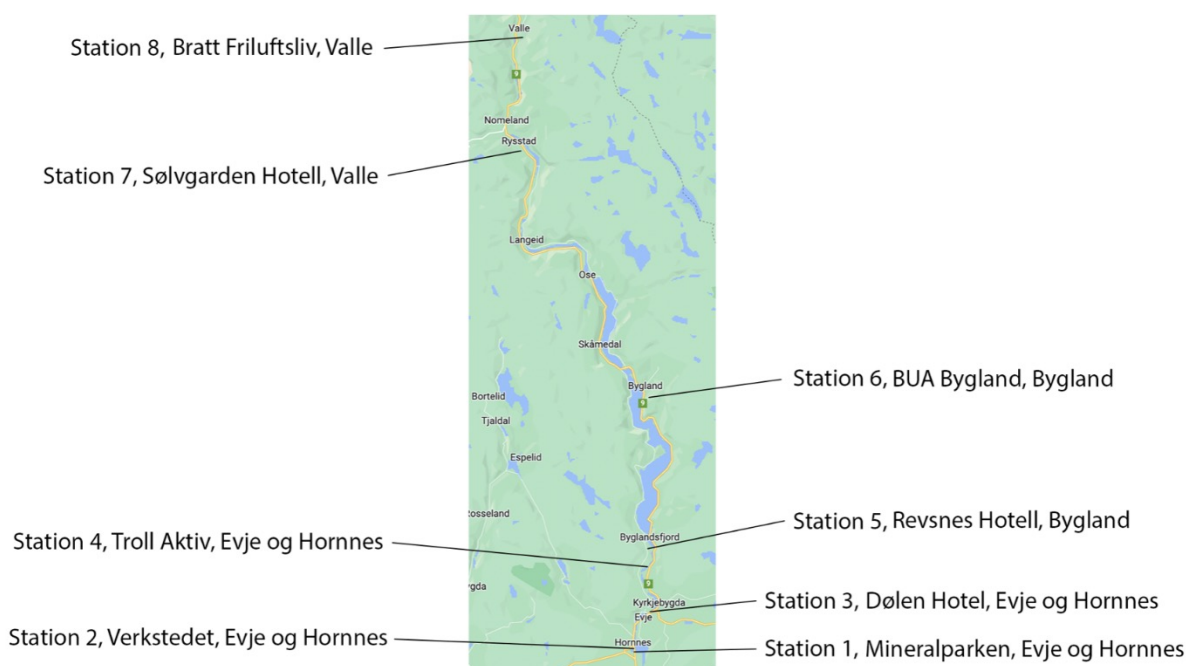

Robust bike with a powerful engine and multiple gears means that you can get around almost anywhere. Perfect for exploring beautiful Setesdal.

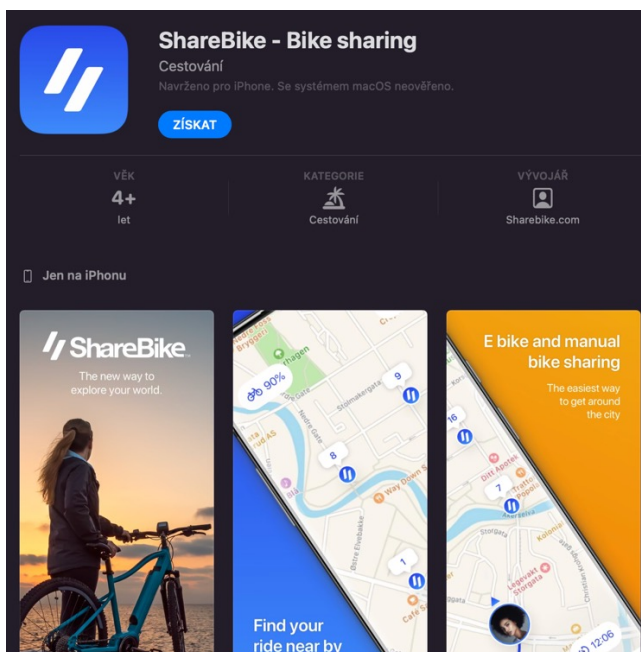
Ukázka aplikace půjčování kol v údolí Setesdal

Propagační fotografie systému půjčovny e-kol v údolí Setesdal

Údolí Setesdal (Norsko) a umístění stanic pro půjčení nebo vrácení elektrokol

Aplikace ShareBike